

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Rétyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdete-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezészerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Az ige testté lőn.

A gömörmegyei gazdasági egyesület testet öltött. A megyei közgyűlésen tudomást szereztünk arról, hogy a megyei gazdasági egyesület az aktivitás terére lépett, s nem kisebb egyéniség, mint az egyesület érdemes, kiváló szellemű elnöke gróf *Serényi Béla* jelentette ezt be.

Bejelentése kapcsán bemutatta az egyesület gyakorlati működésének *sikerült programját*, a mely a közgyűlésen általános helyeslés közt nyert felolvasást, s a melynek során megnyilatkozó lelkesedés volt kifejezője, hogy gróf *Serényi Béla* elnök helyesen ösmerte fel a czélokat, a melyek az egyesület által megvalósítandók.

Lapunk más helyén olvashatják tisztelt olvasóink a hatalmas programot, a melynek minden betűje tanubizonyosságot ad arról, hogy a gazdasági egyesület élén olyan férfi áll, ki teljesen tisztában van feladatával, ki ösmeri ama nagy nemzeti czélokat, a melyekkel a közgazdasági kérdések kapcsolatosak, tudja, hogy hol kell az egyes erejét meghaladó czélok megvalósítása érdekében a köznek sorompóba állani; tudja azt, hogy hol lehet a válságos gazdasági viszonyok mellett is helyes eszközökkel eredményekhez jutni, hogyan lehet a válságokkal küzdő gazdának támogatást nyújtani.

A tanult szakember mellett a gyakorlati érzéket lehelli ki a program minden betűje.

Mindenesetre egy a munkáért lelkesülő tett-erős férfi, ki az ipar terén, ki egy minta-gazdaság körében a munka díszes köntöskében tündökl, garancia arra, hogy a kitűnő program minden egyes pontja be lesz tartva, meg lesz valósítva.

A folyó év márczius 29-én történt megalakulás óta az egyesület aktív fellépését hátráltatta az egyesületi *titkár megválasztása*.

Úgy látszik, a nemes gróf e kérdés megoldásánál inkább némi késedelmet engedett magának, semhogy elhamarkodja azt: tudva, hogy az egyesület életképes működéséhez mennyire elkerülhetetlen egy szakszerű, elméletileg és gyakorlatilag teljesen képzett titkár.

A választás annál nehezebb volt, mert egy magára hagyott ügynek újra felvirágoztatásáról volt szó.

Az új titkárban tehát nemcsak kiváló képzettség, hanem törhetetlen munkakedv léte is kívánatos volt.

Ily nehéz előfeltételek megvalósítása volt fűzve a titkár kérdéshez

Örömmel konstatáljuk, hogy a nemes gróf-elnöknek sikerült e nehéz kérdést közmegelegedésre megoldani, midőn gróf *Almássy Kálmán* sarkadi nagy uradalmának központi titkárát, *Kovács Albert* urat sikerült a gömörmegyei gazdasági egyesületnek megnyerni.

A titkár ur gazdasági akadémiát végzett, több nagy minta-gazdaságban tett gyakorlati tanulmányokat, mintegy tiz éven át működött gróf *Almássy Kálmán* sarkadi uradalmában, a hol nagyon nehezen váltak meg a tehetséges ifju erőtől, de az ambitio, hogy egy új mezőn alkosson, teremtsen, s egy elhanyagolt ügyet vezessen győzelemre, egy oly kitűnő vezér, mint gróf *Serényi* vezetése mellett, győzött, s ma a kitűnő szakferfiut, mint egyesületünk titkárját üdvözölhetjük, kinek egyetlen működési köre a gazdasági egyesületre szorítkozik.

Annál inkább remélhetjük azt, hogy gazdáközönségünk bizalma fel fog ébredni a gazdasági egyesület új iránya iránt, annál is inkább, mert gróf *Serényi* elnök, a mint a megye gyűlésen is kifejezte, tabula rasat óhajt csinálni a hátrálékos tagdíjakból, és a mostani egyesület, mint egészen ujonnan alakult egyesület, új erővel, új czélokkal megy bele győzedelmet ígérő harcába.

E mellett a tagdíjak oly esekélyek, hogy a mit egyes befizet, azt százszerora kaphatja vissza azon előnyökben, a mit az egyesület tagjának reális, praktikus, czélirányos működés által biztosítani fog, úgy hogy minden valamire képes gazda önmaga ellen fog véteni, ha a gazdasági egyesületbe nem lép.

Az egyesület elnöksége által czélba vett komoly munka tehát megkívánja azt, hogy gazdáközönségünk lelkesedéssel csatlakozzék a gazdasági egyesülethez, tudja meg, hogy most nem arról van szó, hogy épen csak tagdíjat fizessen, hogy egyesületi tagságát szaporítsa, hanem hogy az egyesületből erőt merítsen, befizetett tagdíját sokszorosan visszakapja.

Erre az igazán derék nemes czélra törekvő elnökséget működésének kezdetén üdvözöljük, vármegyénk intelligenciáját a pártfogásra, az egyesületbe való belépésre felhívjuk, mert tudjuk azt, hogy egy kitűnő vezér után sorakozó lelkes csapat csak győzelemre viheti a zászlót és az ige minden ízében testté lőnd.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat, 1896. jul. 16.

A múlt esütörtökön tartott képviselőtestületi közgyűlés tárgysorozata élénk érdeklődést keltett a város atyáiban, mi nem csupán abban nyilvánult, hogy a tagok szokottnál nagyobb számban jelentek meg, hanem abban is, hogy egyes kérdésekhez többen is hozzá szólottak. Főleg a megyeház kérdése volt az, mely iránt az érdeklődés erősebben nyilvánult. Évek óta emlegetik, hogy a mostani szük s jóformán rozzant megyeház helyett újat kell építeni. A költségek előteremtése a vármegye dolga, de az építendő megyeház telke a városnak ad legtöbb gondot, mert köztudomású dolog, hogy e czélra Rimaszombatban ez idő szerint csak a város tulajdonát képező „Huszár“ vendéglő telke alkalmas. E telket a megye mentől jutányosabban óhajtaná megszerezni, míg másfelől a mostani megyeházat mentől magasabb árban értékesíteni. E tárgyban a két testület tanácsurái értekezleteket tartottak, melyeknek eredménye az lett, hogy megbeszéltek az állam-mérnöki hivatal által a régi megyeházat, továbbá a „Huszár“ telkét a rajta levő épületekkel; azt 70.200 frtra, ezt 24.500 frtra. A két telek közötti becsár különbözet 45.700 frt, mely összegért a megye mostani székházát átengedné a városnak, hogy ez csináljon vele a mit akar. A képv. testület tagjai nem valami tulságos lelkesedéssel, de áldozatkészre valló jóakarattal a megye ajánlatát elfogadták, sőt az építéshez szükséges téglát is polgári árban ajánlották meg. Az ügy állását Dr. Szabó Samu megyei főorvos ismertette meg egész alapossgal, felfejtve mindazon körülményeket, melyek a várost ez áldozatra kényszerítik. Nem mondta ugyan ki világosan, de szavaiból könnyen megérthette mindenki, hogy a megyebizottsági tagok között még mindig vannak feles számmal olyanok, kik Rimaszombat iránt nem viseltetnek rokonszenvvel s jóllehet a székhelykérdés immár végkép megoldottnak tekinthető, még sincs kizárva annak lehetősége sem, hogy idővel a rokonszenv hiánya még változásokat idézhet elő, míg egy nagy s az igényeket minden tekintetben kielégítő székháznak Rimaszombatban való felépítése e kérdést talán örök időre megoldaná. A főorvos beszédéhez Lukács Géza megyei főjegyző szolgálatott oly felvilágosításokat, melyeknek kapcsán a vármegye álláspontja is teljesen világos lett, mire a közgyűlés egyhangulag elfogadta a tanács javaslatát, mely szerint a város a „Huszár“ telkét a mostani megyeházért esérébe odaadja, a kérdéses 45.700 forint becsár különbözetet pedig a megyének megfizeti. Megelőzőleg azonban Nagy Ferencz városi főjegyző adott kifejezést amaz aggodalmainak, hogy az így contemplált vételár a városra nézve nem 70.200 frt, hanem jóval több, a mennyiben az építkezés megkezdése s a régi megyeház birtokba vétele közötti idő alatt a város elveszti a Huszár bérletét, a mi két év alatt 2400 frtot tesz ki, s azon esetben, ha a 45.000 forintot a megyének előre kellene kiszolgáltatnia, ez összegnek is két évi kamatját veszítené el. Felhívja a képviselőtestület figyelmét e körülményre oly czéloból, hogy annak idején, mikor a szerződés megkötéséről lesz szó, az illető bizottság arra fektessen fősulyt, hogy a város még nagyobb megterhelhetésnek ne legyen kitéve, annyival is inkább, mert a régi megyeház átalakítása a városnak legalább még 8—10 ezer forint-ját fogja elemészteni, s így ez épületnek megvétele s jó karba helyezése esetleg 80—90 ezer forintjába is kerülhet a városnak.

A képviselő-testület határozata másnap a megyegyűlés színe elé került s hogy ott minő fogadtatásban részesült, a megyei közgyűlésről szóló tudósításunk számol be. Nem lévén tehát kétség a felől, hogy az új megyeház felépül. Rimaszombat minden polgára, a ki e kis város fejlődését szívén hordja, örömmel fogadja azt hírt, hogy a Tompa-tér, (mert bizonyára ez lesz a neve) hol talán már a jövő tavaszszal a nagy költő szobra is díszelenni fog, ismét egy 160 000 frtos palotával lesz gazdagabb és ezáltal Rimaszombat csakugyan a felvidék legesinosabb városai közé fog tartozni. Míg másfelől a város polgárai előtt nem lehet közönyös az sem, hogy egy kis áldozat kapcsán a megyei székhely kérdése is örökre ki lesz törölve a disszidensek szívéből.

Vármegyei közgyűlés.

Folyó hó 17-én és 18-án tartotta vármegyénk közönsége a nyári rendes közgyűlést, a melyen a megye bizottsági tagok nagy számmal jelentek meg, és a mely kiváló vonzerőt gyakorolt a közönségre, mert híre volt, hogy a megyei bandérium, a mely a budapesti hódoló menetben a vármegyét képviselte, befogja magát mutatni a piacon a nagy közönségnek, és a megyei gyűlésen a vármegyei bizottsági tagoknak, a mely érdekes eseményt a város falaira kifüggesztett nagy plakátok jelentették be a helybeli közönségnek.

Reggel 9 órára óriási közönség tartotta megszállva a piacz körül levő gyalogjárókat, ember-ember hátán tolongott, úgy, hogy Barna Imre kapitány harsány hangjával, ügyes mozgékonyaságával legnagyobb erőfeszítés mellett tudta csak a rendet fenntartani.

Türelmetlenül hullámozott a nagy közönség, midőn végre 1/2 10 órakor Tamásfalva felől terjedő zugó moraj jelentette a bandérium közeledtét.

Vezéreként lovagolt elől *Farkas Ábrahám*, mint egy Árpád-kori vezér, fényes díszmagyarban, illetve a bandérium egyenruhájában, szép arabs lovát két festői ruhába öltöztetett csatlós vezette kantárszáron.

Utána lovagolt a vármegye harcokban viharozott zászlajával pompás szürke ménen *Hamvay József*, majd párosával tánczó lovakon következtek *Fáy Barna*, *Fáy István*, *Farkas Zoltán*, *Szelezky Zoltán*, *Nehrer László* és *Maurer Oszkar* mind megannyi délcegz, vítezék és leventék, a kiket harsány éljenzés kísért utjukban, mely a piacz megkerülése után a vármegye háza előtt végződött, a hol *Farkas Ábrahám* harsány vezényszavára nyilmódon fölvonult és a megyeház előtt csoportosult megye bizottsági tagok éljenzésére katonásan tisztelegve felelt.

Majd *Farkas Ábrahám* harsány vezényszavára a lóról leszállt, és testületileg a megyeházra vonult, hogy a közgyűlés előtt, *Hámos László* főispán és *Bornemisza László* alispán előtt tisztelegjen.

Eközben a közgyűlési terem zsufolásig megtelt megyebizottsági tagokkal, a kik a belépő alispánt, majd a megérkező és díszmagyarban tündöklő főispánt zugó éljenzéssel fogadták.

Hámos László főispán emelkedett szellemű, lelkes beszédben üdvözölte a megjelent megyebizottsági tagokat és egyuttal bejelentette, miszerint a vármegye bandériuma a közgyűlés előtt ünnepélyesen felvonult, hogy magát a nagy közönség előtt is bemutassa, magát praesentálni óhajtja a vármegye közgyűlése előtt is; indítványozza tehát, miszerint a bandériumot hívja meg a közgyűlés körébe és tolmácsolja neki méltó szavakban a vármegye köszönetét, hogy a hódoló menetben Gömörvármegyének ősi történeti dicsőségét méltón képviselte

A meghívásra a bandérium tagjai megjelentek harsány éljenzéssel fogadtatva, s a főispán által újból üdvözölve. *Farkas Ábrahám* köszönte meg a vármegyének a bandérium iránt tanúsított figyelmét és a mai ovatiót, mire a bandérium a közgyűlés éljenzése mellett széteszolt.

Hámos László főispán törvényes jogánál fogva *Förné* Jenő I. aljegyzőt, tekintve a közigazgatás terén szerzett kiváló érdemeit, kinevezte tiszteletbeli főjegyzővé.

Ezután *Bornemisza László* alispán kitűnő tollal szerkesztett, következő magvas negyedévi jelentése került felolvasás alá:

Tekintetes vármegyei bizottsági Közgyűlés!

A vármegyei közigazgatás legközelebb lefolyt negyedév alatti állapotáról, — van szerencsém rendszerinti tisztí jelentésemet — a következőkben tiszteletteljesen előterjeszteni.

Tisztí jelentésem során mindenekelőtt megemlékezni kívánok szeretett hazánk ezeréves fennállásának országos megünneplése alkalmából, folyó évi június 8-án rendezett hódoló dísz-felvonulásról, melyben az ország összes törvényhatóságainak sorában vármegyénk díszbandériumával is teljes fényvel, méltóan képviselve volt.

Az országgyűlés mindkét házának részvétele, az ország összes vármegyei és törvényhatóságai bandériumai-

nak felvonulása, fényben s díszben, a hazafiai lelkesedés és nyugodt méltóság legbensőbb megnyilatkozása volt a nemzeti öntudatos hazafiai érületnek, bensőségteljes kifejezése az igaz ragaszkodásnak és hódolatnak.

A lelkesedés, a mely minden arezon felragyogott, a közörm, mely a felvonulás minden egyes lépését követte, hatalmas nyilvánulása a szeretetnek és tiszteletnek, melyek az alkotmányos szabadságára méltó, törekvései iránt öntudatos egységes magyar nemzet rajongásig szeretett koronás apostoli királyi és királynője, az ország alkotmányos szabadságának biztosítéka és jelképe: a szent korona iránt viseltetik.

De nemcsak a fény és dísz, nemcsak a lelkesedés és szeretet külső kifejezése által vált e nap legfényesebb mozzanatává ezredéves ünnepünknek; hanem örökre emlékeztető eseményévé emelte az nemzeti közéletünknek: a szeretet és bizalom igaz és bensőségteljes megnyilatkozása, mellyel apostoli koronás királyunk az országgyűlés képviselőháza elnökének remek beszédjében kifejezett hódolatát fogadta a nemzetnek s hivatkozva a magyar nemzet lángoló haza- és alkotmány szeretetére, harci vitézségére, s balsorsban tanúsított szívós kitartására, államfenntartó képességére, — hő óhaját fejezte ki: hogy a jövő századok végtelen folyamán a nemzetet egyelőrt királyával mindig az igaz hazaszeretet szóróteke vezérelje!

Valóban feledhetetlen e nap emléke! nemzedékről nemzedékre tenni fog maradni s örökre legfényesebb lapját fogja képezni nemzetünk történelmének.

Vármegyénk diszbandériumában az alkalommal részt vettek Farkas Ábrahám vezetése alatt Fáy Barnabás, Hámos Aladár vármegyénk zászlóaljával; Fáy István, Farkas Zoltán, Hanvay József, Szeleczky Zoltán, Nehrer László és Maurer Oszkár. — Megvagyok győződve, hogy a közhangulatnak adok kifejezést azon tiszteletteljes előterjesztéssel, hogy azon szíves buzgalomért, mellyel vármegyénket ez ünnepély alkalmával oly méltóan képviselték, vármegyénk közönsége elismerésének jegyzőkönyvében is kifejezést adjon.

Másik közérdekű esemény, melyet már ez alkalommal felemlíteni kívánok, hogy mérvadó köiben szándék óhajlás nyilvánult az iránt, hogy a magyar országos bányászati és kohászati egyesület 1897-ik évi közgyűlését vármegyénk székvárosában Rimaszombatan tartaná meg. Vármegyénk kiterjedt bányatelepei, nagy számú kohászati gyárai által, első sorban áll hazánk iparos törvényhatóságai között s így bizonyára méltán igényelhetne, hogy épen e két fontos iparág tudományos és gyakorlati művelői egyesületének beseis figyelmét. Örömmel és szívesen fogadta ez óhajlás kifejezését Rimaszombat városa, örömmel fogadja ezt bizonyára vármegyénk közönsége is, és igaz magyar barátsággal és szívességgel fogja látni és fogadni vármegyénk területén az egyesület tagjait. Bátor vagyok ennél fogva tiszteletteljesen előterjeszteni, hogy ezen bejelentésem a tekintetes vármegyei közgyűlés magáévá tenni, s erről az egyesület elnökségét átírtilag értesíteni méltóztassék.

Különbben a mult rendes tavaszi bizottsági közgyűlés idejétől oly esemény, mely a vármegyei közigazgatás rendes menetére zavarólag vagy épen akadályozólag hatott volna, elő nem fordult.

A vármegyei tisztikar hivatalbeli kötelezettségének általában megfelelt s a közigazgatás hatáskörébe utalt ügyek törvényszerinti elintézését nyertek.

Igen megnehezíti azonban az ügyek elintézését azon körülmény, hogy a vármegyei alispáni hivatalnál rendszeresített közigazgatási gyakornoki állás már hosszabb időtől fogva nem volt betölthető, és pedig azon okból, hogy ezen, a jogtudományok elvégzéséhez és illetve az államvizsga letételéhez kötött, azonban csupán évi 420 frt javadalmazással rendszeresített állásra, képzett fiatal egyén nem vállalkozik.

Bekövetkezett ennél fogva elkerülhetetlen szüksége annak, hogy már a legközelebbi időben közigazgatásunk ezen alig pótolható hiányán alaposan segítséget legyen az által, hogy a közigazgatási gyakornoki állás helyett egy aljegyzői állás rendeztessék és pedig legalább 700 forint fizetéssel és 200 frt lakbérilletménnyel.

Óda terjed ennél fogva tiszteletteljes kérelmem, hogy a jövő évi költségeloirányzat elkészítése alkalmára ezen aljegyzői állásnak felvételére a felhatalmazást megadni méltóztassék.

Díoszeghy Zsigmond vmegyei másodaljegyző egészsége helyreállítása végett, folyó évi márczius hó 23-án tartott közgyűlésből több óra terjedő szabadságidőt nyervén s ennek tartama alatt a központban rendszeresített közigazgatási gyakornoki állás is üresedésben lévén a jegyzői kar tagjai a folyó ügyek elintézését a legmegfeszítettebb munkásság mellett sem lévén képesek teljesíteni, a másodaljegyzői ügykörébe osztott hivatalos teendők ellátásával f. évi május hó 1-től a törvény 68. §-a 1) pontja alapján Porubszky Imre rimaszombati járási szolgabíró s tiszteletbeli főszolgabíró biztam meg.

Az idei fősorozás folyó évi márczius hó 19-én kezdetett meg a rimaszombati városi sorozó járással, s apr. 29-én befejeztetett a roznyói járásban.

A sorozás minden sorozó járásban teljes rendben s a legesekélyebb fennakadás nélkül folyt le, s e tekintetben méltó elismeréssel kell felemlítenem a sorozó járárok főtisztviselőinek és a katonai ügyek előadóinak ugy az előmondatok teljesítése, mint az állítás folyamala alatt az előállítás és a rend fenntartása érdekében kifejtett tevékeny munkásságát és hivatalbeli buzgalmat.

A fősorozás eredménye az 1896-ik évből: az öt járásban összesen állított: 3349, besoroztatott: 1077. Az öt városban összesen állított: 461, besoroztatott: 131. Állított összesen: 3810 egyén, besoroztatott összesen: 1208 egyén.

E szerint az egész vármegye területén állítandó volt 3810 állításköteles, ebből besoroztatott az újonczjutalékra 1056, a póttartalékba 152, összesen 1208 egyén, vagyis az állítási lajstromokban felvett állításköteleseknek 31%-a.

A vármegyei kezelés alatt álló utvonalakon, a fenntartáshoz szükséges és előirányzatilag megállapított fedanyag szállítása vállalati uton biztosítva van s már a fedanyag legnagyobb részben ki is szállított.

Hasonlólag folyamatban vannak a mftárgyak építési munkálatai is.

A folyó évre kivettett utadó ezimén 93.834 frt 06 kr., mult év végével volt hátralékban összesen 30.038 frt 38 kr., e szerint befizetendő volt 123.872 frt 44 kr., eddig befizetett 35.958 frt 20 kr., még hátralékban van 87.914 frt 24 kr.

Az utipénztár kiegészítésül előlegkép utalványoztam — közgyűlési felhatalmazás alapján — ötezer forintot, ez összeg azonban már visszatérített.

A vármegyei gyógyalap kiadásainak fedezetére (2%-al) ez évben kivettett 13.079 frt 21 kr., addig besoroztatva lett 5720 frt 39 kr., hátralékban maradt 7358 frt 82 kr.

A millenniumi pótdadó ezimén 2%-al ez évre kivettett 13.079 frt 21 kr., ebből besoroztatott 7208 frt 40 kr., hátralékban maradt 5870 frt 81 kr.

A katonabeszállásból eredő teher arányosabb megosztása ezéjjából ez évre kivettett 6000 frt, pótdadó ebből eddig besoroztatva lett 1905 frt 72 kr., mult évi hátralékból pedig 2246 frt 70 kr., még hátralékban maradt 4094 frt 26 kr.

A hátralékban maradt pótdadók behajtása érdekében szükséges szorgalmazó intézkedéseket saját hatáskörömben annak idején fogom megtenni, különben mindezen pótdadókra nézve a besoroztatás most még folyamatban van.

A személy- és vagyonbiztonság ez idő alatt a szokottnál nagyobb mérvben meg nem zavartatott.

A közegészségi állapot elég kedvező volt. Vármegyei közkórházunknál a hevenyfertőző betegek és elnekorosak elhelyezésére szolgáló külön épület befejezéséhez közel áll, csak napokat igénylő munkálatok vannak hátra és ezen kórházunk oly sokszor tapasztalt hiányának pótlására a legezelszerűben és az orvosi kívánalmaknak megfelelően, szakszerűen berendezett épület, nemes emberbarati rendeltetési ezéjjára át fog adni.

Az aratási munkálatok vármegyénk legnagyobb részében már megkezdettek s általában jó középtermés eredményével biztatnak.

A hasznos háziállatok egészségi állapota, mennyiben a sertések között fellépett sertésvész még mindig terjedőben van, kedvezőtlen volt.

Ezen veszedelmes és ragályos betegség eddig megállapított vármegyénk 175 községében. — Az utolsó két hó alatt a bejelentés sorrendje szerint fellépett Péterfalva, Deresk, Naprágy, Egyházasbást, Szkaros, Polonka, Csoma, Uraj, Vizesrét, Zubogy, Nagy- és Kis-Veszverés, Betlér, Feketelehota, Dobsina, Kecső, Mihályfala, Alsófalva, Beretke, Lénártfala, Barka, Pacsa, Rédoval, Csucsom és Miglész, tehát 25 községben, — a zárlat alól ezen idő alatt feloldatott 28 község.

Jánosi községben fertőzés útján Nógrádvármegye területéről vásárolt marhával behurczolt ragadós szájsz- és körmőfajás, — az óvintézkedések szigorú pontossággal történt végrehajtása folytán, ezen községre sorozva már megszűnt, — s a község a zárlat alól feloldatott.

Rimaszombati városi rendőr kapitányának, hivatalos jelentés szerint a Rimaszombatan elhelyezett tüzéség lovai között uralkodólag fellépett *takonykór* teljesen megszűnt s az orvosi felügyelet alatt tartott lovak mind teljesen egészségesek, május hó 17-én a zárlat alól feloldattak.

A Szepes- és Liptóvármegye területén a szarvasmarhák között uralkodólag fellépett ragadós tüdőlob megszüntetése végett foganatba vett gyökeres kiirtási eljárás folyamala alatt, gyanuja merült fel annak, hogy ezen veszedelmes ragályos betegség vármegyénk szomszédos községeiből hurczoltatott volna által. — Ezen gyanu alapján a nagyméltóságú m. kir. földmívelési miniszterium vármegyénk ezen vármegyék területével közvetlen szomszédos községekben a szarvasmarha állomány megvizsgálását rendelte el s a vizsgálat foganatosításával Uhlyárik Titusz löcsei m. kir. kerületi állatorvost bízta meg. A kiküldött kerületi állatorvos a vizsgálat határidejéül május hó 12-ik napját tűzte ki s ezen vizsgálatok vármegyénk részéről a nagy-rőzei járás főszolgabíráját és a vármegyei állatorvost hivatalból kirendeltem.

A vizsgálat a kitűzött határidőben Vernár községben megkezdett és Telgárt, Sumjác, Pohorella községekben folytatva összesen 3835 darab szarvasmarha vizsgálatot meg, tüdővész gyanuja miatt 4 darab levágatott, de ragadós tüdővéstől mentesnek, s az egész megvizsgált marhaállomány egészségesnek találtott.

Örömmel jelentem be a beadott jelentések alapján, hogy vármegyénk egész területe, ezen veszedelmes ragadós betegségtől teljesen mentesnek nyilvánított s a vizsgálat a többi községekben már nem is folytatott.

A vármegyei kezelés alatt álló pénztárak és alapok kezelésének rendes havonkénti vizsgálatá elnökletem alatt, bizottságilag pontosan teljesítetvén, a kezelés minden pénztárba teljes rendben, a készpénz hiány és felesleg nélkül, a pénztár letétele képező takarékpénztári betétkönyvek, értékpapírok, kötvények és egyéb értékek teljes rendben és hiány nélküli állapotban találtattak.

Végezve tiszteletteljesen jelentésem, az elintézés tárgyát képező fontosabb vármegyei közügyek tárgyalásáról előadandó részletes előterjesztéseimet a tekintetes vármegyei közgyűlés mindenkor tapaszalt, méltányló figyelmébe és jóindulatába ajánlván — kiváló tisztelettel maradtam

Kelt Rimaszombatan, 1896. július 15.

Bornemisza László, alispán.

Bornemisza László előterjesztést tesz egy aljegyzői állás rendszeresítése iránt, 700 frt fizetés és 200 frt lakbérrel, mert a közigazgatás központi vezetéséhez oly nagyon megkivántató közigazgatási gyakornoki állásra az azzal egybekötött csekély javadalmazásnál fogva alkalmas munkaerőt kapni nem lehet.

Ezután az új megyeház építésének ügye került napirendre.

Ennél a tárgynál mindenek előtt fölolvastott a miniszterium leirata, hogy a megyeház építésére vonatkozólag az előterjesztést tegye meg; majd *Juraskó* királyi mérnök szakszerű jelentése került fölolvásra, a melynek kapasan apróra mutatja ki a jeles mérnök ur a Huszár és a megyeházának értékét, az utóbbit 70.215 frtra téve.

Végül fölolvastott Rimaszombat város nyilatkozata, mely szerint a város kész a Huszár épületét és telkét a megyeházért cserében adni, és értékkülönböt fejében a vármegyének 45.000 frtot megtéríteni, végre téglat és egyéb építési anyagot polgári áron kiszolgáltatni.

Végre bejelentve lett, miszerint a Huszár telkének kiegészítéséhez megkivántató *Jellinek*-féle telket a tulajdonos 19.500 frtrét ajánlotta fel, minthogy azonban a vármegye ezt tulmagasnak találta, e részben a kisajátítását fogja alkalmazni, míg a *Jakovetz*-féle telek megváltásáért kért 4.500 frtot és egy alkalmas beltelek biztosítását elfogadhatónak találták.

Végre határozatba ment, hogy a megyeház építésére a vármegyei alap elmaradt kamatai megtérítésül 50.000 frt segély kérelmezte a belügyminiszteriumtól és tekintve, hogy az új székházban az államépítészeti hivatal és tanfelügyelőség is elhelyezést nyer, ennél fogva a kereskedelmi miniszteriumtól 5000 frt, a vallás és közoktatási miniszteriumtól szintén 5000 forint segély kérelmezte.

Ezután megindult a vita, mely azonban nem az érdem körül, hanem a határozat formája körül mozgott.

Máriássy Andor megyebizottsági tag ugyanis nem tartja lehetőnek, hogy az építésnek feltételei már most határozatilag megállapíttassanak, mert ez a tárgysorozatban felvéve nem lett, szerinte itt csak egy tervnek megállapításáról lehet szó.

Szentiványi Árpád melegen pártolja az állandó választmány határozatát és azt elfogadásra ajánlja.

Hevessy Bertalan szükségesnek tartja, hogy a vármegye nyilatkozzék, elfogadja-e Rimaszombatan ajánlatát vagy sem, mert a miniszterium csak így hozhat határozatot.

Kubinyi Géza még elvileg sem tartja elfogadhatónak a város ajánlatát, mert itt az építésre vonatkozó határozatot hozni nem lehet, mivel ez a tárgysorozatban felvéve nem lett, hanem csak előfeltételek meghatározása képezheti a határozat tárgyát kötelező joghatály nélkül.

Bornemisza László alispán ezután kimutatja, hogy az állandó választmány határozata nem is foglal magában mást, mint propeozíciókat, a melyek kötelező erővel csakis akkor fognak bírni, ha a vármegye az erre vonatkozó törvényes formában kelt határozatot meghozza, illetve a cserére vonatkozólag a vármegye a szerződést a várossal megkötö.

Végül kijelenti, hogy a vármegye érdekeinek megóvása mellett, azon leendő, miszerint a megyeház építése Rimaszombat város érdekeinek csonkítása nélkül eszközöltessék.

Itt megjegyezzük, hogy a város közönsége, különösen azon bérvesztésre van tekintettel, mit veszteni fog azon idő alatt, a míg a Huszár helyén a megyeház felépül és a cserében kapott megyeházat még mindig a megye bírja, mert így a város áteged valamit, vagyis egy évi bért, mit a megyeháza helyiségein megvenni nem tud, mert ott még a vármegye közönsége székel.

Nagy Ferenc bizottsági tag bizonyára erre a tényre kíván ezéllőzni felszólalásában, midőn azt kérte, hogy az építési időpont a városnak tudomására hozassék, hogy a város a bérletet kellő időben felmondhassa.

Ezután az állandó választmány határozata változatlanul elfogadott.

Kiváló érdeklődés mellett tárgyalott a *vassalaknak a Sajó vizében való behocsátásának* a kérdése.

Tudvalevőleg a megyei közigazgatási hatóságok ezt betiltották, míg a belügyminiszterium azt újból megengedte.

Gaál József *Andrássy* Géza gróf jogi képviselője a kérdés érdemét, mint érdekelt, nem vitatja, de tagadja a vármegye azon jogát, hogy a miniszteriális rendelkezést bírálat alá vonja, annak ellenében határozatot hozzon.

Hámos László főispán elismeri a vármegye azon jogát, hogy sérelem esetén a vármegye érdekében egy miniszteri intézkedés megváltoztatását kérelmezze.

Kubinyi Géza elismeri azt, hogy a vármegyének a kormányhoz miniszteri határozat ellen felírni, miniszteri határozat daczára is olyan határozatot hozni, a milyent az állandó választmány javasol, csak hogy ő a határozatban még erősebb hang használatát óhajtaná alkalmazni.

Nagyon örvend, hogy a közigazgatási bíróságokról szóló javaslat törvényé lett, mert ez módot fog nyújtani, miszerint hasonló esetekben az ilyen sérelmek bírói uton orvosoltassanak.

Máriássy Andor a vízbe kerülő szilánkokról szól, a melyek a marhákat és a vízben mosott szövetet veszélyeztetik.

Bornemisza László alispán elismeri a vármegye jogát, hogy miniszteri határozat ellen felírjon, annak megváltoztatását kérje, sőt ismételen is kérhesse, s ha az sem vezet ezéllőz, az országgyűléshez felírhasson sérelme orvoslása végett. Azért kénytelen tiltakozni *Gaál* József nyilatkozata ellen, sőt azt visszautasítja.

Gaál József visszavonja állítását, és azt hiszi, hogy gróf *Andrássy* Géza nem fogja magát egy egész vármegye közvéleményével ellentétbe helyezni.

Kubinyi Géza javasolja, hogy a főispán vezetése alatt a megyei képviselőkkel alakult deputatió menjen a belügyminiszterhez és kérelmezze a sérelmes intézkedés orvoslását. Ezt a közgyűlés elfogadta, a deputatióba *Hevessy* Bertalan indítványára még gróf *Serényi* Bélát is kiküldte.

A gazdasági egyület programját olvasták fel nagy figyelem közt, s általános volt az elismerés annak életképessége iránt. A programot más helyütt egész terjedelemben közöljük.

Gróf Serényi Béla ezután bejelentete miszerint sikerült az egyesületnek *Kovács* Albert ur személyében szakképzett titkár nyerni, ki a taggyűjtést végett meg fog az érdekelteknél, és a hatóságok fejeinél jelenni, és kéri a lelkes támogatást.

A vármegyei közgyűlés a gazdasági egyesület programjának terjesztését hivatalból elhatározza, és utasítja a főszolgabírákat és polgármestereket, hogy a taggyűjtésben segédkezzenek a titkárnak.

A *lőtenyészési bizottság* elnökévé *Szentiványi* Árpád lett megbízva.

A megyei hivatalnokok millenniumi ajándékba fizetésök 10%-át fogják kapni, az ez iránti határozat a jövő közgyűlésre hagyatott, mert a tárgysorozatba felvéve ez uttal nem lett.

Egyéb tárgyak említése után a közgyűlés f. hó 18-án fejeződött be a főispán lelkes éljenzésével.

FELHÍVÁS

Gömörvármegye gazdaközönségéhez.

A közigazgatási téren minden oldalon beállott kedvezőtlen viszonyok mezőgazdasági életünket a legsúlyosabb válságba juttatván, gazdaközönségünk soha sem érezhette ennyire égető szükségét annak, hogy érdekeit képviselő és előmozdító intézmények által, adott viszonyai között, állapotán sürgősen segítve legyen.

Miután pedig a vármegyei gazdasági egyesületek igen fontos missziójuknál fogva egyedül hivatottak a gazdaközönség legvitalisabb érdekeit ismerni s előmozdítani: Gömörvármegye közönsége által csak a legnagyobb örömmel üdvözölhető azon, immár tényre vált óhaj, hogy Gömör-Kishont vármegyei gazdasági egyesület a gazdaközönség általános lelkesedése mellett, minden irányban újabb szervezkedve és az egész vonalon tapasztalt nehézségekhez mérten felfegyverkezve, mielőbb sorompóba szálljon a megye gazdaközönségének érdekében.

A gazdasági egyesület az eddig érvényben lévő alapszabályok szerint — addig is, míg azokon a szükséges változtatások megtétele — folyó évi július elejével megújult erővel kezdte meg minden irányban való munkálkodását s általános szervezkedését.

Tartalmas, előre megállapított programja kiterjed a vármegyei gazdaközönség összes érdekeinek előmozdítására, s a közönség érdekében kihaszánál igyekszik mindazon előnyöket, melyeket a céltudatos tömörülés és egyesülés, egyesekre s a közre nézve, mint előnyös és hasznos dolgokat biztosíthat.

Működésének főbb irányelveit egyébként az alábbi pontokban összegezi:

1. Kisebbségi telepen, összehasonlítható termelési kísérletezésekből megállapítani igyekszik a talaj- és éghajlati viszonyoknak legjobban megfelelő gabona-, takarmány- és egyéb gazdasági növényféléseket; kipróbálás után a legelőnyösebbnek ígérhető természetét javasolja, bizonyos mennyiségű vetőmagot ingyen szolgáltatván.

2. Ugyanezek kisebb területeken kísérleteket tenni óhaját a megfelelő műtrágyák használatával, s ott, hol annak sikere biztos, alkalmazását ajánlatba hozza, az eredményekről részint szemléletesen, részint a pontosan készült adatokkal a gazdaközönségnek felvilágosítókat nyújt. A műtrágyák vásárlására nézve pedig, a megbízható gyárakkal kötendő egyezmények értelmében, az egyesületi tagok számára előnyös fizetési feltételeket s bizonyos száztólú árengedményeket kieszközölni kíván.

3. A lehetőség szerint egyes vidékeken a legalkalmasabb fajta vetőgépeket tart fenn a gazdaközönség használatára s azáltal módot nyújtani igyekszik arra nézve, hogy az olyan kisgazdák is, kiknek a költséges vetőgépeket beszerezni lehetetlen, az egyesület pénztárába befizetendő bizonyos napi használati díjért vetőgépekkel dolgozhassanak.

4. A rendezendő gazdasági gépkiallítások és ekeversenyek által a legelőnyösebb gazdasági gépeknek a gazdaközönséggel való megismertetését igyekszik lehetővé tenni.

5. Az okszerű talajművelés előmozdítása céljából a gépgyárosokkal létesítendő egyezségek alapján, megfelelő gazdasági gép és eszközök beszerzésére, a tagok számára bizonyos száztólú árengedményt s kedvezőbb fizetési feltételeket kieszközölését célozza.

6. A magas kormány részéről nyerendő államszegély alapján a vármegye szarvasmarha-tenyésztésének előmozdítása és föllendítése céljából a községek jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, megfelelő tenyészanyag birtokába juttatni igyekszik.

7. Ugyanezen feltételek mellett kiválóan odahatni igyekszik, hogy a sertésfész által tönkretett tenyészetek újraalapításához a jó tenyészanyag beszerezhető legyen.

8. A gyapjú- és a juhárak bizonyos emelkedésével juhászatunk megfelelő anyagának fejlesztését kellőleg figyelembe részesíti.

9. Az okszerű jószágtenyésztés emelése céljából a tenyészanyag szakértőkkel leendő megválasztását és megvizsgálását s a mutatkozó bajok azonnali orvoslását kívánja eszközölni.

10. Ezenkívül a különböző vidékeken rendezendő tenyész-állatkiallítás alkalmával, a magas kormánytól e célra kieszközölendő segély alapján, a mellett, hogy érdemdíjak kiosztásával a tenyészetek tökéletesítését ösztönzi, az összejövetel által még a tenyészanyag vásárlását is előmozdítani törekszik.

11. Kiváló figyelemmel részesíti a gazdaközönség megfelelő hitelhez jutását; előkelő pénzügyintézeteknél, ingatlanokra a legmagasabb, hosszú lejáratú, olcsó kölcsönök szerzését elősegítvén.

12. A szőlőhegyek felújításánál hegyközségek számára az ezen célra alakult pénzügyintézeteknek a törvényhozás által is biztosított előnyös feltételeit élvezhetővé tenni óhajta.

13. Az első magyar ált. biztosító-társasággal kötendő szerződés által a tagok számára a kárbiztosítások minden ágaira nézve, a legjutányosabb díjtételek alkalmazását, a mellett tekintélyes száztólú engedményt kíván kieszközölni.

14. A megyében a termények eladásának legelőnyösebbnek való közvetítését, az ezen célra sikeres elérhetése érdekében foganatosítandó intézmény által különösen elősegíteni törekszik. Különös tekintettel a vetőmagbeszerzésre, hogy ez közvetlenül a termelőtől történjék.

15. Végre pedig az együleti titkár, főleg a kisgazdaközönség okulására, tél folyamán, a vidéken, ismeretterjesztő szabad előadásokat tart; mely alkalommal a szakkérdések megbeszélésére tág alkalom nyílik.

A felsoroltak, bár korántsem ölelik fel gazdasági egyesületünk minden irányban való működési körét, mégis vármegyei gazda közönsége számára oly fontos előnyöket biztosítanak már ezek is, hogy azoknak igen lényeges és értékes hasznok, megyei gazdasági életünkre igen nagy hordérvvel bírnak. És gazdasági egyesületünk ügyvezetősége, igazgató választmánya oly határozott elkövetkezéssel, kimeríthatlan ügybuzgalommal, szakértelmmel, mindenekfelett pedig munkában edzett kitartással kezdi meg működését, mikép: örömmel élünk annak biztos tudatában, hogy mielőbbi, minden irányban való működésünk igazolni fogja vármegyénkben egy hivatása magasztalan álló gazdasági egyesületnek elodázhatatlan szükségét és valóban áldásos misszióját.

De a midőn ezek szerint, közvetve hazánk nemzetgazdasági érdekei, közvetlenül pedig vármegyénk felvirágzása s népünk jóléte szem előtt tartásával, feladatunk biztos tudatában sorompóba szállunk: odaadó munkásságunk csak akkor vezet a kívánt eredményekhez, ha bennünket vármegyénk közönsége a saját jól felfogott érdekében az egész vonalon kitaró támogatásban részesít s elsőben is a gazdasági egyesület tagjainak számát minél magasabbra emelni igyekszik.

Jelenleg érvényben lévő alapszabályok értelmében,

a tagsági kötelezettség hat évre terjed. A tagok lehetnek: a) alapítók, b) rendesek, c) pártolók.

Alapító az, ki legalább 200 koronát készpénzben vagy magánkötelevényben, letesz; illetőleg annak évi 5%-os kamatát az egyesület részére biztosítja.

Rendes tag ki évi 10 korona tagsági díj lefizetésére kötelezi magát.

Pártoló tag pedig, ki szűkebb anyagi viszonyaira tekintettel évi négy koronát fizet.

A megkezdett ciklus folyó évi július 1-től számított 6 évre terjed, belépésekre a rendelkezésre álló aláírási ívek szolgálnak.

Mindezek után őszinte törekvéseinket a leghatékosabb támogatásban részesíteni kérve; gazdasági egyesületünket Gömörvármegye közönségének különös jóindulatába aljáljuk.

Putnok, 1896. július 12

Kovács Albert,
egyesületi titkár.

Dr. gróf Serényi Béla,
gazd. egyesületi elnök.

Hirek és vegyesek.

Katonai szemle. Lovag Kropacsek Alfréd altábornagy, a cs. és kir. tüzérség főfelügyelője folyó hó 16-án este adjutánsa Schnellert ezredes kíséretében Kassáról városunkba érkezett. A vasuti állomáson az illusztris katonai vendégeket Barna Imre alkalmi fogadta és a város nevében üdvözölte. Pénteken reggel a főfelügyelő már 1/26-kor a gyakorlóterre lovagolt, 11 óráig tartó rendkívül fárasztó gyakorlaton szemlét tartott a legénység felett; s teljes elismerését fejezte ki a tisztikar előtt az ezred kitűnő képzése felett. A gyakorlat után az előkelő vendég meglátogatta vármegyénk épen itt időző főispánját: Hámos Lászlót, s városunk polgármesterét: Szabó Györgyöt, kik a látogatást csakhamar viszonzták. Délután a kásznárya és istálló épületeit vizsgálta meg tüzetesen, másnap reggel pedig újra gyakorlatra vonultak ki; azonban a szakadó zápor csakhamar visszautazta a városba a hadiakat. A főfelügyelő is bejött a tisztikarral együtt, s rövid katonai megbeszélés után még a délelőtti vonatral elutazott.

Adomány. Kubinyi Imre várgedei földbirtokos tíz forintot adományozott a Tompa-szoborra. Az összeget beszedeltattuk a megyei pénztárra.

Eljegyzés. Kishonthy Akos, a helybeli takarékpénztár igazgatójának Kishonthy Gyulának fia, ózdi vasgyári tisztviselő jegyet váltott Ruttkay Erzsike kisasszonnyal Salgótarjánban. Kötendő frigyüket állandó boldogság kísérje.

Halálozás. Egy igen tiszteletré méltó, érdemes matróza, dr. Senka Józsefnek, a kassai közkórház jeles igazgató-főorvosának anyja hunyt el Kassán 1. hó 16-án 80 éves korában. Az elhunyt hosszú ideig lakott városunkban, s csak néhány év előtt költözött fiához Kassára, hol mindig kedvesen és örömmel emlékezett vissza városunkra. A gyászestéről következő jelentést kaptuk: „Dr. Senka József mély fájdalommal tudatja, hogy torron szeretett anyja özv. Senka Józsefné szül. Lener Julianna életének 80-ik, özvegységének 8-ik évében huzamos szenvedés után s a haldoklók szentségében részesülve, mai napon végelegyengülésben elhunyt. A boldogult hült tetemei folyó hó 18-án, d. u. 4^{1/2} órakor a Kossuth-utca 24. sz. házában beszenteltetvén, a Rózsia-sírkertben helyeztetnek örök nyugalomra. Az engesztelő szent mise folyó hó 20-án, reggeli 8 órakor a szt. Mihály-kápolnában mutatattik be a Mindenhatónak. — Kassán, 1896. évi július 15-án. — Nyugodjék békével. Áldás emlékének!”

Városi tisztviselők millenniumi segélye.

A múlt esütörtöki városi közgyűlés minden oly városi hivatalnoknak, ki az orsz. kiállítás meglátogatja, ötven forintnyi segélyt utalványozott, a kezelő személyzet tagjai pedig ugyanezen czímen 20 frt segélyben részesülnek, melynek fedezésére az az összeg szolgál, melyet a város a regüle albeletbe adása folytán nyert.

Iparosaink az országos kiállításon. A rimaszombati ált. ipartestületnek mintegy 80 tagja utazott föl a budapesti orsz. kiállítás tanulmányozása céljából. E kirándulás költségeinek fedezésére a város száz frtot adományozott. Az ipartestület a megyéhez is intézett kérvényt, a mely nem intéztetett el kedvezően, holott értesülésünk szerint a vármegye kezelése alatt egy összeg oly célból van elhelyezve a helybeli takarékpénztárban, hogy abból szegényebb sorsú kisiparosaink a kiállítás meglátogatása alkalmával segélyt nyerjenek. Szeptemberben egy második expedíció is felrúdul városunkból, melyben az iparosok segédek vesznek részt; valószínű, hogy e második kirándulás céljaira az a bizonyos takarékpénztári tőke is valamelyes összeggel hozzájárul.

Jóteknyczélú mulatság. A rimaszombati ált. ipartestület 1. hó 26-án a „Szécsényi“ kertben a testületi zászló-alap javára jóteknyczélú nyári táncmulatságot rendez, 30 kr. belépti-díj mellett. Kezdeté d. u. 3 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság a Polgári Olvasókör kertjé fedett pavillonjában tartatik meg.

Megegy gazdasági egyesületünk teljes erővel felvette működését. Az új titkár, Kovács Albert ur körutára indult a megyében, hogy a gazdaközönséggel lehetőleg személyesen is megismerkedjék, és a taggyűjtést eszközölje. Semmi kétségünk, hogy a titkár urat előzőeken fogják vármegyénkben mindenütt fogadni. Ugy halljuk, hogy Debreczenből kitűnő minőségű rozs érkezett Putnokra, a melyet a gazdasági együleti titkár ur részletesen fog ősmertetni, és kiemelni annak előnyeit, bár a rozs ára miben sem drágább a rendesnél. — Együttal a gazdasági egyület elnöksége, mint halljuk, ösmertetett programját még azzal is kiegészíteni óhajta, hogy legközelebb a megyében csikótelepeket fog létesíteni a lönevelés fejlesztésére, a miből a gazdaközönségre kimondhatatlan előnyök fognak hárulni. Egy szóval ifjú erővel indul az egyület ügye.

Mi legyen a régi megyeházból? E kérdés foglalkoztatja a város atyáit. Egyik ter szerint a földszinti helyiségeket üzletekké alakítják át, az emeletről magánlakásokat csinálnak. E ter szerint 4--5 ezer frt évi bért lehetne a városnak biztosítani, miáltal a befektetett tőke 5% kamatot hajtana. Egy másik ter szerint e házba helyeztetnék el a pénzügyigazgatóság s a kaszinó. Vannak olyanok, kik szeretnék átalakítani vendéglőnek, mások a leányiskolát szeretnék beléhelyezni. De azt hisszük, hogy e két utóbbi ter halva született, mert a Rózsának konkurrencziát csinálni nem tanácsos, leány-

iskolának pedig ez időszertint teljesen alkalmatlan. Elevationáló tervnek látszik az is, hogy a mostani közgyűlési terem megnagyobbítva, színházzá alakíttassék át, mi által egy rég vitatott kérdés nyerne megoldást. Ez épület felhasználása és értékesítése körül a kombinációknak oly tág tere van, hogy mi nyugodt lélekkel pályázatot hirdethetnénk egy oly terv készítésére, melynek kivételében a város atyái egyhangulag megegyeznek, — ha nem tudnók előre, hogy a pályázat meddő marad.

A kálvinista püspök gyászja. A tisztán-nereni ev. ref. egyház kerület érdemeiben gazdag ősz püspökét Kún Bertalant súlyos esapás érte: fia, a sárospataki ref. jogakadémia rényes tehetségű tanára Kún Béla e hó 18-án Budapesten elhunyt. A megboldogult hosszabb időn át szerkesztette az ellenzéki Ábrányi-féle Magyarországot, majd Sárospatakra hívták meg jogtanárnak, hol fényes tehetségeit a tanszéken érvényesítette. Az olasz-lisztkai kerületben két ízben lépett föl képviselőjelöltként, de az ellenpárt nagy vesztegetésével szemben vereséget szenvedett. A sok csalódás s anyagi veszteség folytán kedélye elborult, majd agylágyulást kapott s az egykor ragyogó elme teljesen elsötétült. A felvidéki ifjabb jogász nemzedék számos tagja egykori jeles tanárát gyászolja az elhunytban.

Két alkalmi egyházi beszéd. Czinke István rimaszombati lelkész beköszönő és millenniumi ünnepi beszéde küldetett be szerkesztőségünkbe. Amazt 1896. április 26-án beköszönése alkalmával, emezt május 10-én az ezredévi ünnepélykor tartotta az irodalmilag is előnyösen ismert jeles szerző. A budapesti prot. egyházi lap a beszédeket következő érdekes megjegyzésekkel ajánlja olvasóinak: „Mindkettő kiváló beszéd. Krisztusi lélek és erős szól belőlük, melytől megtermékenyül és fölmagasztosul az emberi lélek. Czinke nem az az ember, a ki emberi fölesességet és emberi erőt prédikál; nemcsak ékesszavú predikátor, de evangéliumi magvető is: lelke Isten lelkéből van telítve, s így az Isten erejét, igéjét és bölcsességét hirdeti. Beköszönőjében I. Kor. IV. 20. alapján az Isten országáról, ennek erejéről prédikál, mely a hitben és lelki tisztaságban áll. Millenniumi beszédében azt mutatja ki, hogy a mi atyáinkkal velök volt az Isten s nem hagy el minket se, ha mi el nem hagyjuk. Az Isten gondviselésében s a magyar nemzet hivatásában való erős hit magasan szárnyaló lelke sűr, örül, zúg át e gyönyörű beszéden, mely gyöngye a millenniumi beszédnek, melynek remek színes prózája helyenként költői szárnyalást, ütemes esengést nyer. A beköszönő beszédet Baksay István főgondnok, a millenniumi beszédet Dapsy József egyháztanácsos adta ki. A második beszéd ára 10 kr., a befolyandó összeg a Rimaszombatban felállítandó Tompászoborra fordítatik. — Melegen ajánljuk megszerzését.”

Nyári mulatság. A rimaszombati ifjuságnak f. hó 18-ára tervezett mulatságát nem akadályozta meg a rut idő. Kifogtak rajta s esti nyolcz óra után bevonultak a Rózsá nagytermébe, hol oly pompás kis mulatságot rendeztek, a minőben fiatalságunknak régen volt része. Igaz, hogy mindössze csak tizenegy tánczó hölgy jelent meg, hanem a kik ott voltak, egyáltalán nem panaszkodhattak amiatt, hogy ifjaink a táncmulatságokban komotusan viselik magukat. A tánczó kedvnek magasra esapó hullámai még a hajnali órákban sem jutottak lejtőre, mert akkor jártak legtüzezebben, mikor a felkelő nap sugarai az ablakok nagy üvegtábláit bearayozták. A jelen volt hölgyek között ott láttuk: Szakall Vinczéné, Lukács Gézané, Kern Adolfné, özv. Löcherer Tamásné, Glauf Pálné, Lengyel Györgyné, Róth Lajosné, özv. Mészáros Kálmánné, özv. Miskolezy Istvánné, Zolnay Viktorné urnöket, továbbá Szakall Rózsika és Maresa, Kern Jolán, Murányi Jolán (Kis Harta), Papszász Irén, Komjáthy Gizella, Ratkó Klára (Kassa), Glauf Anna, Mészáros Jolán és Malvin, Löcherer Erzsike kisasszonyok. A felülfizetésekből 8 frt 50 kr. jutott a Tompászoborra, mely összeghez Intitőrész Endre 1 frt 50 kr. Dr. Schweighofer Ferencz 1 frt, özv. Miskolezy Istvánné 1 frt, Hamaliár Lajos 1 frt, Kovács Zsigmond adótsit 1 frt, Szabó Elemér, Zolnay Viktor, Dr. Kármán Aladár, Zsigmond Lázár, Wimmer hadnagy és Dr. Szeless Ödön 50—50 krral járultak.

Anna-bál Csizben. A esizi furdőben folyó hó 25-ik napján zártkörű Anna-bált rendeznek, melyre a meghívók mar szétküldettek. Az 1 frtos belépti-díj mellett rendezett mulatság esti 9 órakor kezdődik s a befolyó jövedelmet a esizi tüzoltó-egylet alaptőkéjének gyarapítására fogják fordítani.

Millenniumi emlék. A múlt vasárnap szentelte fel Viréz Lajos ev. lelkész Perjésén az új keresztelő medenczét, melyet egy egyszerű perjéséi földműves Gorta János (temető.) a millennium emlékére, saját költségén készítettet; rávésetvén arany betűkkel, hogy „Magyarország 1896. évi ezredéves ünnepének emlékére“ készült. — A felszenteléssel kapcsolatban átadatott a használatnak is megkeresztelvén ezen millenniumi keresztelő medenczéből először az ottani tanító Marton Gy. kis leánykáját Gizellát. Az ajándékozónak az egyház köszönetét nyilvánította.

Ezredéves emlékünne. A „balogvölgyi ev. tanító testület“ ez évi közgyűlését f. hó 23-án tartja Gesztesen. Ugyanakkor lesz diszgyűlés is az ezred év emlékére. A diszgyűléssel kapcsolatban lesz a tanító-testület 50 éves jubileuma is.

Tatarozások. Az egy. prot. főgymnasium tudva levőleg már évek óta nem felel meg azoknak az igényeknek, melyeket egy évről-évre fokozatosan fejlődő tanítézzel szemben bárki is jogosan megvárhat. Földszinti helyiségei a tanítás céljaira nem használhatók, az emeleteken levő tantermek elég tágasak, de a mostani beosztás mellett a természetrajzi és fizikai előadásokra a tanulóknak vándorolniuk kell, sőt a bifurcatio következtében a tantermek elégtelenek is. E bajokon legalaposabban egy új gymnasiumi épülettel lehetne segíteni, de erre a fentartó testület anyagi erői elégtelenek, a kormány pedig az építkezési segélyvel nem nagyon siet. Így nem marad más hátra, mint megmaradni a régi alkalmatlan épületben, legfőlebb évről-évre javítani, tatarozni s a tanítás céljaira türethően alkalmassá tenni. A tatarozási munkálatok ép most folynak s értesülésünk szerint több oly javítást vettek tervbe, melyeknek foganatosítása után az új építkezés gondjait egy-két évre ismét el lehet odázni. Miután a tanárok fizetése úgy van hogy rendezve van s a nyugdíj-intézet ügye is el van intézve: az igazgatóválasztmány legfőbb gondja jövőre egy új gymnasiumi

épület emelése leend. Az új igazgatótól e tekintetben új érát vár a közvélemény, hogy mire megbízatása lejár, büszkén mondhatta el: a mór megtette kötelességét.

Vásártér-rendezés. A városi közgyűlésnek ama határozata, hogy a Huszártér sétányára alakították át s ezzel kapcsolatban a külső vásártér berendezessék, lassacskán foganatosítva lesz. A Huszártér kövezetét már felszedték, illetve áthelyezték az új külső vásártérre, s ezzel kezdetét vette az a nagyobb szabású munkálat, melynek eredménye a leendő Tompa-tér parkírozása lesz. A munkálatok lassan folynak, pedig nem ártana fokozottabb mértékben beletogni, mert az országot áthelyezése egy is sok időbe fog kerülni.

Nyári mulatság Putnokon. A putnoki úri kaszinó javára folyó július hó 25-én, a putnoki fürdő összes helyiségeiben zártkörű nyári táncmulatságot rendeznek. Belépti-díj: személyre 1 frt, családjegy 3 frt. —

Nyári mulatság Rimaszécsen. A rimaszécsi önkéntes tűzoltó-egylet folyó hó 26-ik napján Rimaszécsen, a kis-erdőben, a tűzoltó-egyesület pénztára javára nyári táncmulatságot rendez. Belépti-díj 50 kr. Kezdeté délután 3 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság a Vám vendéglőben tartatik meg.

Értékes ajándék. A „Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” igen értékes ajándokot kapott e napokban Szabó Ferencz német-elméri plébánosától, aki 1080 kötet — többnyire földrajzi és történelmi tárgyú értékes könyvet ajánlott fel az egyesületnek népkönyvtárak alakítása végett. A „F. M. K. E.” meleg köszönettel fogadta el az értékes ajándékot, mellyel már az ősszel egyszerre harmincz népkönyvtár alapját fogja megvetni. A hazafias érzésű és áldozatkész plébános nemcsak értékes ajándéka a felvidéken nagy lelkesedést keltett, amit a „F. M. K. E.” ügyvivősege halás levélben ki is fejezett a derék papnak.

Tanítók fizetésének emelésére ujabban a következő iskolák kaptak a közoktatásügyi kormánytól 50, 100, 200 sőt 400 frtnyi államsegélyt; u. m.: kisoróczei, ajnácskői, putnoki, m. hegymegi, hárskúti, feledi, detéri, dernői, kerekgedei, barkai, kecsői, jölési, kr.-h.-hosszuréti, zabari, czakói, kovácsvási és almágyi róm. kath.; továbbá az otrókocsi, héthi, visnyói poszbai, gortva-kis-faludi, felső szuhai, szkarosi, jénei, alsó-szuhai, susai, ragályi, alsófalusi, kálosai, alsó-pokorágyi, gizei, horkai és hubói ev. ref.; — és végül a dobrapataki és pápocsi ág. ev. hitfelekezeti iskolák. — Az illető tanító urak akkor jutnak hamarosan pénzükhöz, ha szabály szerint kiállítandó nyugtát — mely bélyegtelen — nem maguk a tanítók, mint tévesen teszik, hanem az iskolaszéki elnök (lelkész) urak írják alá és az egyház pecsétjével ellátják. A nyugtatvány láttamozása végett betérjesztendő a kir. tanfelügyelőhöz. Ez alkalommal nem győzzük eléggé ajánlani újra és újra az iskolafentartó egyházak figyelmébe, hogy siessenek kérelmezni az államsegélyt. Még talán most is ki lehet azt eszközölni. Különösen érdemes az államsegély igénybe vétele ott, ahol a tankötelesek nagy száma miatt második vagy harmadik tanítói állomást kellene rendszeresíteni. Ily helyeken feltétlenül bizonyos, hogy az új tanítói állomás fizetésül megállapítandó 400 frtot *egész összegben* utalványozza a cultusminiszter. Csak iskolaszéki ülésben ki kell mondani, hogy új tanítói állomás szerveztetik s folyamodni kell a segélyért. Az a rettegett „állami befolyás”, melytől egyesek irtóztak: egyszerűen mumus, a mitől nem kell megijedni, mert az semmiben sem nyilvánul másban, minthogy a tanító oklevelét időnként be kell mutatni a miniszteriumnak. A tanítót csak oly függetlenül választják, mint választották eddig.

Nemzeti alapítvány. A „Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” millenniumi nemzeti alapítványa javára ujabban a következő adományok érkeztek Nyitrára, a „F. M. K. E.” ügyvivő elnökségéhez: A fővárosi bál rendezőségétől: 400 frt, Kecskevár város 50 frt; Ujbánya város 50 frt, Dobsina város 10 frt; Makó város 10 frt, Mezőtúr város 10 frt, Szakoleza város 20 frt, Pelsőcz város (Gömör megye) 10 frt, Szatmár-Nemeti város 5 frt, Gyula város 3 frt 10 kr. Magyar országos központi takarékpénztár: 50 frt; Vágsellyei takarékpénztár: 40 frt; Debreczeni első takarékpénztár: 10 frt; Nezsideri takarékpénztár: 10 frt; Bajai takarékpénztár: 10 frt; Kassay Vidor, a népszinbáz tagja: 5 frt; Halas város: 10 frt; S.-A.-Ujhely város: 5 frt; Nyiregyháza város: 5 frt; Selmezbélábánya szab. kir. város: 5 frt.

Felelős szerkesztő: Dr. VERES SAMU.

Lóversenyek Tátra-Nagy-Lomniczon

1896. július 26, 28 és 30-án és augusztus 2-án.
A „Magyar Lovaregylet” által rendezve, kezdetük mindig délután 3 óra 50 perczkor.

A legkényelmesebb vonat a Budapestről (k. p. u.) éjjel 10 óra 40 perczkor induló s mint rendes gyorsvonat érkezik Nagy-Lomniczra 8 óra 32 perczkor reggel; vissza 9 óra 20 percz este érkezik Budapestre, és 8 óra 10 percz reggel.

Ezen felül minden futtatási napon Kassáról, Eperjesről, Lőcséről, Podolinból és Szepes-Bélából az összes küzbeeső állomások érintésével, de rendes zónadíjtétel mellett **külön-vonatok** indulnak a versenyterre és vissza, a melyeknek menetrendje az egyes indóházakban kifüggesztve lesznek. A versenyek végével külön vonatok indulnak vissza minden irányban.

Helyárak a versenyterre: I-ső hely 3 frt, II-ik hely 1 frt, III-ik hely 20 kr.

Jegyek kaphatók 1 nap a versenyek előtt: Uj-Tátrafüreden **Kertész Tódor** bazárjában, Ó-Tátrafüreden **Maurer Adolf** urnál, Alsó-Tátrafüreden **Quirfeld Károly** kereskedő urnál, Késmárkon **Genersich E.** kereskedő urnál, Tátra-Lomniczon a **fürdőpénztárnál**, Poprad-Pelkón **Ehn József** vendéglősnél, Kassán **Kisvári Sándor** ur ezekrázdájában és a versenynapokon Tátra-Lomniczon a **versenyterren.** — **Restaurációk az I. és II. helyen, szintugy totalisateurók.** — **Közbeeső napokon Tátra-Lomniczon galamb-lövészet.**

Egy tanuló.

A Rimamurány-Salgótarjáni vasmű-részvény-társaság ózdi ételmezei üzletében egy 2—3 gymn. vagy polg. iskolai osztályt végzett 13—14 éves, jó családból való ifju **tanulóul** elfogadtatik. — A feltételek megtudhatók **Waniek Gyula** ételmezei üzletkezelőnél **Ózdon.** 1—3

Hirdetmény.

Az oszgyáni r. k. templom javítására f. év augusztus hó 2-ára árlejtési pályázat hirdettetik, előirányzat 2000 frt. A renoválási feltételek fő-tisztelendő **Kuptions József** plebános urnál bármikor megtekinthetők.

Felhívtnak a pályázni szándékozó építész urak, hogy fentnevezett határnapig zárt ajánlataikat nevezett plebános urnál beadni sziveskedjenek.

A zárt ajánlatok **f. é. augusztus hó 2-án** délelőtt 11 órakor a mélt. br. Luzenszky várkastélyában fognak felbontatni. Hova az érdeklődő urak tisztelettel meghívtnak.

Oszgyánban, 1896. július hó 19.

Kuptions József,
plebános.

Árlejtési hirdetmény!

A debreczeni m. kir. állami mén-telep eperjesi, debreczeni, turia-remetei, rimaszombati és szatmár-nemeti osztyálainál elhelyezett katonai legénység és mén-állomány részére. 1896. évi november hó 1-től, 1897. évi október hó végéig szükséglenő **taskarmány és egyéb czikkek** biztosítása tárgyában **folyó évi augusztus hó 26-án** délelőtt 10 órakor írásbeli zárt ajánlatok tárgyalása fog ezen mén-telep számvivő-irodájában megtartatni.

A szállítási feltételek ugy nevezett irodában, mint az egyes telep-osztyályoknál megtekinthetők.

Az ajánlatok szerkesztésére vonatkozólag felhívtnak az érdekeltek figyelmébe a hatóságilag kifüggesztett árlejtési hirdetményekben foglalt mintára.

Debreczen, 1896. évi július hóban.

A debreczeni m. kir. állami mén-telep parancsnoksága.

Kiadó lakás.

E hó 15-től kezdődőleg, Rimaszombatan, a Szijjártó-uteza 44. számú ház földszinti része, mely négy szoba, konyha, kamra, fatartó, padlásból áll, bérbé kiadó.

Bérelni szándékozók forduljanak felvilágosításért **Majomy József** tulajdonoshoz.

Haszonbérbe kiadó

Borsodmegyei **Kondó** község s a hozzá tartozó **Ludna-pusztai** határban fekvő

tagosított birtok,

t. i. 1200 □-örelle számított 319 hold szántó-föld, 63 hold kaszáló rét, 17 hold beltelek kert, 315 hold erdei legelő, kényelmes lakóház és gazdasági épületek.

A haszonbérlet kezdete **1896-ik év november hó 1-ső napja.**

A haszonbérleti feltételek megtudhatók **Sassy István ügyvédnél Miskolczon,** lakik: Nagy-Hunyad-uteza 2. szám alatt. 1—3

Eladó malom.

Gömör-Simoni községében a **Rima folyón** épült **vizimalom** — a hozzátartozandókkal együtt — **szabad kézből eladó.** Venni szándékozók adják be írásbeli ajánlataikat f. évi július hó folyamán **Rábely Miklós** megbizotthoz. Ugyanitt bővebb felvilágosítás is nyerhető.

Épület és fűrészelt faanyagok, ugyszintén mindennemű gazdasági faárak raktára.

Miután az összes **épületi faárui** tetemesen felhalmozódtak, **jutányos bevásárlásaim** alapján azon kellemes helyzetben vagyok, hogy ugy **fűrészelt**, mint **faragott faárut** sokkal olcsóbban, azaz a **saját beszerzési áron** adom el, miről a t. építettő gazdaközönség és építők meggyőződést szerezhetnek.

Ugyszintén **gazdasági gépeket** is a saját beszerzési áron adok el, melynél még az az előnye van a t. vevőnek, hogy láthatja azt, a miért pénzt ad és nem kell hibásat, befestett ócskát átvenni.

Ezuttal a n. é. közönséget van szerencsém

kazlakba és csürökbe rakott gazdasági terményeiknek

tűz- és villámesapás által okozott károk elleni biztosítására felkérni, amennyiben minden biztosítás közt erre a biztosításra van a gazdának leginkább szüksége.

Kiváló tisztelettel

KOHN ALBERT,

fakereskedő.

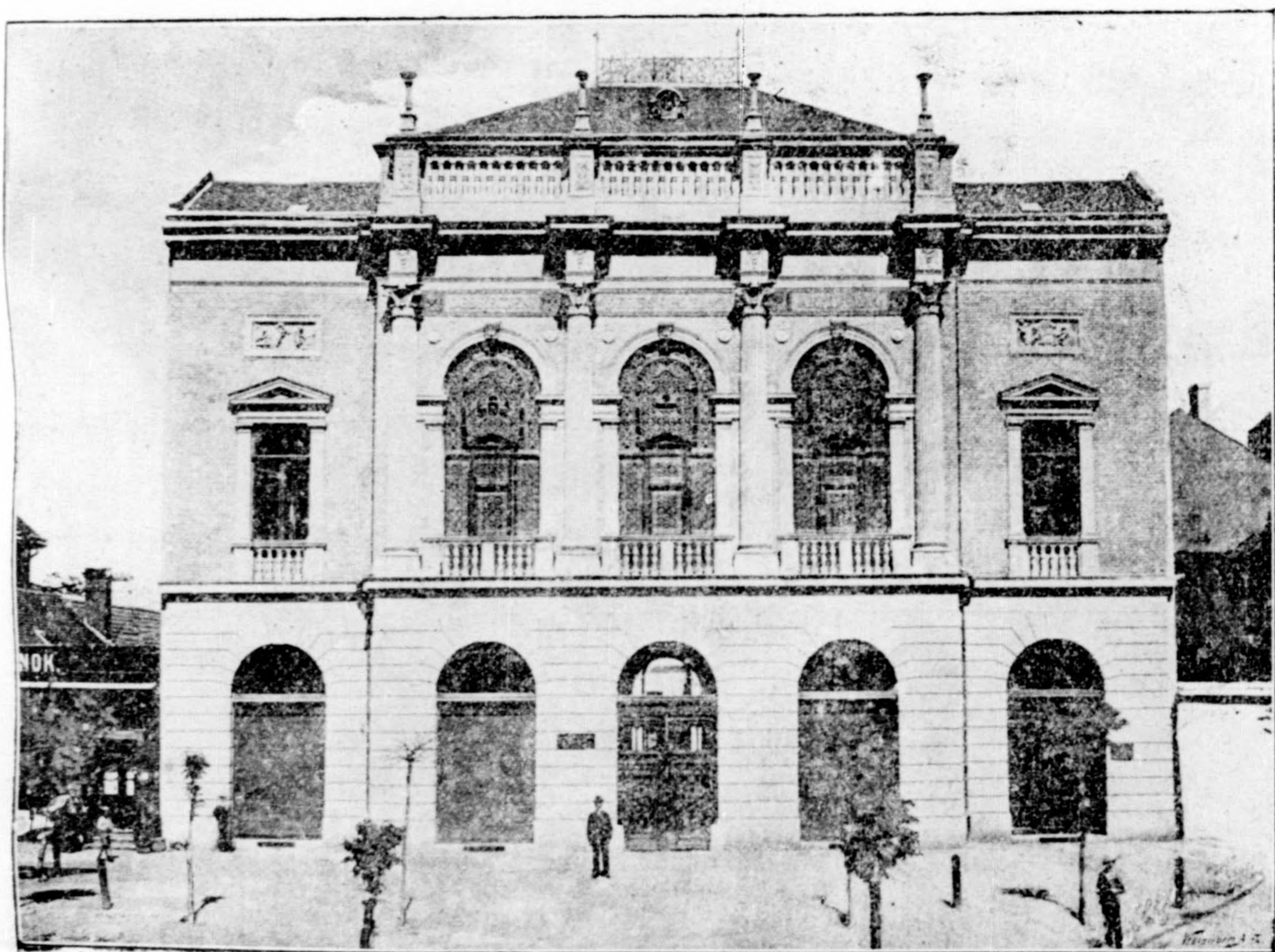
1—3

A Triesti Általános biztosító Társaság (Assecurazioni Generali) Gömörmegyei Főügynöksége.

Gazdasági gépek és eredeti Gubicz-ekék egyedüli raktára.

Legjobb minőségű Fischer- és Heidlberg-féle köfedellemez raktár.

AZ ÁLLAMILAG SEGÉLYZETT
DEBRECENI KERESKEDELMI AKADÉMIA

SZERVEZETÉNEK RÖVID KIVONATA.

I. Az intézet alapítása és célja.

A debreceni kereskedelmi tanintézetet Debrecen sz. kir. város Kereskedő Testülete 1857-ben alapította azon célból, hogy hazafias szellemben oly ifjakat neveltessen a magyar közgazdaságnak, kikből ne csak jó kereskedelmi tisztviselők, hanem oly önálló kereskedők is váljanak, kik úgy általános, mint szakműveltséggel, a kor minden igényének a legteljesebb mérvben megfelelhessenek.

II. Jellege.

E különböző alakuláson át, de folyton fejlődő tanintézetet, melynek ma már közadakozásból emelt s a jelenkor paedagogiai s hygienai minden jogos kö-

vetelményét kielégítő saját palotája van a város forgalmi központjában, — közoktatásügyi m. kir. Minister 1886. évi június hó 5-én 15,714. szám alatt kelt rendelete „Kereskedelmi Akadémia“ címmel és jelleggel ruházta fel.

Az Akadémia felett az *állami felügyeletet* kiküldött biztosaik által a vallás- és közoktatás-, valamint a kereskedelemügyi m. kir. Ministerium is gyakorolja.

Az Akadémia ügyeinek anyagi részét a fönntartó Kereskedő-Társulat vezeti, s az oktatás-ügyekre Fenyéri Zádor Lajos társulati-, és Novelli Ede felügyelőbizottsági elnök, és az Akadémia Felügyelőbizottsága által gyakorol befolyást; szellemi vezetője pedig az Akadémia igazgatója.

III. Tanterv.

A debreceni Kereskedelmi Akadémia három évfolyamból áll. A harmadik év befejezése után jogot nyernek a tanulók a *záró (érettségi) vizsga* letételére, melyet ha sikerrel megállanak, a *tanintézetet megillető jogokban és kedvezményekben* részesülnek.

A ministerialis tanterv értelmében feldolgozandó tananyag következő óraszám-arányban oszlik meg az egyes évfolyamokon:

Sorszám	T a n t á r g y a k	Heti órák száma			Heti órák összes száma
		I.	II.	III.	
	A) Rendes tantárgyak:				
1	Vallás tan (felekezetenként)	1	1	1	3
2	Magyar nyelv és irodalom	4	3	3	10
3	Német nyelv " " "	4	3	3	10
4	Francia nyelv " " "	4	3	3	10
5	Földrajz	2	2	2	6
6	Történelem	2	2	2	6
7	Mennyiségtan és politikai számtan	2	2	2	6
8	Természettan	2	—	—	2
9	Kereskedelmi számtan	4	3	4	11
10	Irodai munkálatok	1	2	2	5
11	Könyviteltes	—	3	3	6
12	Kereskedelmi levelezés	2	2	2	6
13	Kereskedelmi ismeretek	2	—	—	2
14	Közgazdasági ismeretek	—	2	2	4
15	Jogi ismeretek	—	3	2	5
16	Vegy tan és áruismeret	—	3	3	6
17	Szépírás	2	—	—	2
18	Torna és játék	2	2	2	6
	B) Rendkívüli tantárgyak:				
19	Angol nyelv				
20	Olasz nyelv				
21	Társalgási gyakorlatok				
22	Vegy tani gyakorlatok				
23	Ének és zenegyakorlatok				

Tekintettel továbbá a német- és francianyelv fontosságára, hetenkint külön tárgyaló órák és önképzőkori gyakorlatok tartatnak, hol a növendékek kizárólag csakis e nyelveken érintkezhetnek egymással, s az illető rendes órákban is ezek szolgálnak az előadás nyelveül. — Azonkívül van az ifjuságnak dal- és zeneköre meg tornaköre, melyekben a szaktanárok vezetése alatt tart megállapított órákban gyskorlatokat a kedély nemesbitésére és a test edzésére.

Minthogy pedig Akadémiánk hívatásánál fogva közvetlen az élet számára neveli és képezi növendékeit, gyakorlati ismereteik bővítésére s az elméletiek hasznosítására, értékesítésére kivezeti őket az életbe, nagyobb hazai ipartelepeink, gyáraink megismer-tetésére, s lehetőleg évenként nagyobb tanulmányi útakra indul velük.

IV. Tanulók fölvétele.

1. Az Akadémia alsó (I) évfolyamát a fölvételenek oly tanulók, kik a reáliskola, gymnasium vagy polgári iskola 4-dik osztályát legalább elégséges sikerrel bevégezték és ezt bizonyítvánnyal igazolják.

2. Felsőbb évfolyamba csak oly tanuló vétetik fel, ki az előzőt ugyanezen intézeten, vagy vele egyenrangú kereskedelmi szakiskolán legalább is elégséges sikerrel végezte.

Vidéki szülők tartoznak fiaik beiratásánál az igazgató tudomására hozni, kit bíztak meg a tanuló felügyeletének és gondozásának kötelmeivel. Vidéki szülőknek az igazgató készséggel jelöl meg oly családokat, kiknél fiaik kellő felügyeletben és gondozásban részesülnek; a teljes ellátás havi költsége az illető igényeihez képest átlag 15—30 frt.

V. Tandíj.

A tandíj 100 frt, mely összeg két részletben, u. m. a beiratáskor és február hó első hetében fizetendő. *A tandíj fizetése kötelező még időközben kitérés esetén is.*

Szegénysorsú, feddhetlen magaviseletű és jeles előmenetelű tanulók a tandíjnak egészben vagy fele részben való elengedésért folyamodhatnak. Az iskolai- és szegénységi bizonyítvánnyal fölszerelt s az Akadémia Felügyelőbizottságához címzett kérvények az Igazgatóságnál augusztus hó 31-ig adandók be.

VI. Vizsgálat. Bizonyítvány.

Bizonyítványok a tanév végén adatnak ki a tanulóknak. Azonkívül a szülők december és március 1-én „Értesítő“ által kapnak tájékoztatást fiaik erkölcsi magaviseletéről és tanulmányi előmeneteléről.

Felsőbb évfolyamba csak az mehet, ki egyetlen tárgyból sem nyert „elégtelen“ osztályzatot. Ki legfőlebb két tárgyból nyert „elégtelen“ tanjegyet, a kitézött határ-időben javító-vizsgát tartozik tenni, melyért, ha az a rendes időben tartatik meg, külön díj nem jár.

A felső évfolyam befejeztével a tanulók a kiküldött ministeri biztosok jelenlétében *érettségi vizsgálatot* tesznek, és ennek eredményéről *érettségi bizonyítványt* nyernek.

*

VII. Jogok és előnyök.

A felső (III) évfolyamot végzett saját költségén, az érettségét tett tanuló pedig államköltségen is föltétlenül élvezi az egyéves önkéntességi jogot.

Akadémiánkat sikerrel végzett ifjak a szorosb értelemben vett kereskedelmi pályán kívül a köztisztviselők minősítéséről szóló 1883. évi I. törvény cikk alapján több hivatali pályára is illetékesek, u. m. :

- a) a **posta-szaknál** gyakornoki, tiszti, főtiszti;
- b) a **pénztári-szaknál** állami s törvényhatósági, központi-, adó-, fő- és alpenztárnoki, ellenőri;
- c) a **kezelési-szaknál** dohány-, só árulási, raktári, lottó-igazgatósági hivatalnok; telekkönyvvezető állásra;
- d) a **vasutakhoz** mint forgalmi gyakornokok főlvételi vizsga nélkül léphetnek be; stb.

Eddigelé a tanoda végzett növendékei a fővárosban és vidéken elsőrangú nagykereskedésekben, bankoknál, pénz- és biztosító-intézetekben, ipar- és forgalmi vállalatoknál nyertek előnyös alkalmazást.

VIII. A tanév tartama, beíratások.

A tanév kezdődik szeptember hó 1-én és végződik június hó 30-án. A július—augusztusi szünidőn kívül még csak két kisebb szünet van karácsony- és húsvétkor.

A beíratások szeptember hó 2-től 6-ig tartanak meg reggel 8—12 ig és délután 3—5 óráig.

Minden egyébre nézve szívesen nyújt felvilágosítást, valamint évi jelentéssel (programmal) is szolgál

AZ IGAZGATÓSÁG.